

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 186
van **MARC HENDRICKX**
datum: 16 februari 2017

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Partnerland Malawi - Invloed legerrups op voedselproductie

Als leidende donor op het vlak van landbouwvoorlichting vervult Vlaanderen een belangrijke rol in de voedselvoorziening van ons partnerland Malawi. Vlaamse projecten en door FAO gecoördineerde projecten met Vlaamse steun worden hier ontwikkeld om de voedselzekerheid te garanderen.

In mijn schriftelijke vraag nr. 330 van 10 juni 2015 informeerde ik bij de minister naar de impact van deze projecten op de landbouw- en voedselproductie van Malawi. De minister wees daarbij op een aantal factoren die hier negatieve invloed hadden, zoals de klimaatopwarming en frequente overstromingen. Wel wees hij erop dat in de districten Kasunga en Mzimba, waar de Vlaamse landbouwprojecten lopen, positievere resultaten vielen op te tekenen.

Een nefaste factor die bijzonder recent opdook is de zogenaamde 'legerrups' of *Spodoptera frugiperda*, een Zuid-Amerikaanse exoot die gewassen aanvreet. De rups dook onder meer op in Malawi. In een recente communicatie liet de FAO weten dit probleem zeer serieus te nemen en oplossingen te bestuderen. Als leidend donor inzake landbouwvoorlichting veronderstel ik dat Vlaanderen hierbij wordt betrokken.

1. Hoe evolueerde de voedselproductie in Malawi sinds 2015? Wat zijn hiervoor de verklaringen? In welke mate is deze evolutie ook van toepassing op de districten Kasunga en Mzimba? In welke mate kan er worden gesteld dat de Vlaamse inspanningen tot verhoogde voedselzekerheid hebben geleid?
2. Werd Vlaanderen reeds op de hoogte gebracht door onze plaatselijke vertegenwoordigers en/of de FAO inzake de legerrupsproblematiek? Zo ja, welk gevolg werd hieraan gegeven? Op welke manier zijn wij betrokken bij de aanpak van dit probleem? Welke initiatieven werden en worden voorzien?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 186 van 16 februari 2017

van **MARC HENDRICKX**

1. In 2016 daalde de voedselproductie in Malawi met ongeveer 30% ten opzichte van 2015, als gevolg van de droogte (El Niño). Dit jaar zijn de vooruitzichten positiever. In februari 2017 gaf het Ministerie van Landbouw, Irrigatie en Waterontwikkeling de eerste productieschattingen bekend, waaruit blijkt dat de nationale productie van de graangewassen zou gestegen zijn met 37% ten opzichte van 2016. De eerste productieschattingen gebeuren echter net na aanvang van het productieseizoen; de impact van de legerrupsenplaag is nog niet opgenomen in die preliminaire schatting. Door de dalende productie van de voorbije twee jaar, daalde ook het percentage voedselzekerheid voor de bevolking van 83% in 2015 naar 61% in 2016. Daar waar in 2015 2,8 miljoen Malawianen waren aangewezen op voedselhulp, liep dit aantal op tot 6,7 miljoen in januari 2017. De totale voedselbehoefte voor Malawi wordt geraamd op ongeveer 3,1 miljoen ton graan. Indien het huidig productieseizoen goed blijft verlopen en de negatieve gevolgen van de legerrupsenplaag beperkt blijven, is het mogelijk dat de totale nationale voedselproductie dit jaar de noden dekt. De Vlaamse inspanningen hebben tot verhoogde voedselzekerheid geleid bij de doelgroepen van vrijwel alle ondersteunde projecten en programma's. Ik verwijs naar de evaluatie van het FAO-project¹ *"Improving Food Security and Nutrition Policies and Programme Outreach"* dat uitwees dat 97% van de projectbegunstigden voedselzeker was ten opzichte van 88% van de bevolking in 2013. Het project bereikte 98.871 huishoudens of ongeveer 7% van de bevolking van Kasungu en Mzimba. Uit de evaluatie van het ICRAF-project² *"Agroforestry Food Security Programme Phase II-Extended Project"* blijkt dat vorig jaar 72% van de projectbegunstigden voedselzeker was ten opzichte van 61% op nationaal niveau. Binnen de projectgebieden van de bovengenoemde FAO- en ICRAF-projecten is het landbouwincome ook een stuk hoger dan het nationaal gemiddelde.
2. De Adjunct-Algemeen Afgevaardigde van de Vlaamse Regering in Lilongwe volgt de situatie op de voet op. In de week van 13 – 17 februari werden door het landbouwministerie en het FAO veldbezoeken uitgevoerd in noordelijk Malawi om de schade in te schatten. In de onderzochte velden in Kasungu ADD was 34% tot 61% van de maïsplanten aangetast door legerrupsen (Fall Armyworm), 45% tot 88% in Mzuzu ADD en 60% tot 100% in Karonga ADD. De eerste resultaten uit Noordelijk Malawi zijn ernstig. Het ministerie schat dat er momenteel 30.000 ha is aangetast door de plaag, maar een meer nauwkeurige inschatting op nationaal niveau moet nog worden gemaakt. Gelukkig wordt verwacht dat het gros van de oogst in Zuidelijk Malawi ontsnapt is aan de plaag, omdat het productieseizoen daar eerder start. De invloed van de plaag op de nationale voedselproductie is nog niet ingeschaald en zal voornamelijk afhangen van de wijze waarop de plaag momenteel wordt aangepakt. Het ministerie maakt momenteel een actieplan op om tegemoet te komen aan de onmiddellijke noden (huidig seizoen) en deze op middellange en lange termijn.

¹ Online beschikbaar op: <http://www.fao.org/3/a-bc791e.pdf>

² Online beschikbaar op:
<https://drive.google.com/file/d/0B-IUzKYaN-QSZEZUMUFEEVREUjQ/view?usp=sharing>

Vlaanderen maakte begin dit jaar nog 5 miljoen euro vrij ter ondersteuning van het ASWAp-SP via het Multi Donor Trust Fund. De eerste schijf van 2,5 miljoen aan dit fonds werd in januari al ter beschikking gesteld van het Malawiaanse Landbouwministerie. Op basis van een revisieverzoek kunnen de middelen van het Trust Fund flexibel worden ingezet om deze plaag te bestrijden. De gesprekken hierover zijn gestart. De Vlaamse middelen zijn licht geoormerkt voor landbouwvoorlichting en kunnen aangewend worden om de extensiewerkers en landbouwers in het land vertrouwd te maken met de herkenning en bestrijding van deze plaag. Binnen de interventiezones van Vlaanderen worden momenteel door het FAO de benodigde maatregelen genomen.